

**Інформація, що стосується запасів і продажу
(в процентах)**

Вид інформації	Постійне накопичення даних		Якщо так, яким чином?		
	Є	Немає	Вручну	За допомогою комп'ютера	Обидва способи
Кількість товарів на складі	81	19	16	57	27
Частота закупівель даного продукту (ів) клієнтом	54	46	20	63	18
Кількість закупівель товару (товарів) клієнтом	75	25	17	63	20
Вартість закупівель товару (товарів) клієнтом	78	22	12	62	27
Сумарна кількість закупівель даного товару	78	22	11	64	25
Сумарна вартість закупівлі даного товару	76	24	11	64	25
Кількість помилок при реалізації замовлення (наприклад, при комплектації)	28	72	26	49	26
Кількість нереалізованих замовлень	35	65	23	47	30
Кількість нереалізованих у часі замовлень	32	68	27	41	32
Дані, що свідчать про пошкодження	38	62	34	41	26
Інші	6	94	7	53	40

Анкетування показало, що в більшості випадків фірми нагромаджують інформацію, що стосується цієї сфери, постійно. Переважна більшість їх використовує комп'ютерні технології накопичення фактичних даних. Однак у випадку накопичення фактичних даних про кількість помилок при реалізації замовлення (наприклад, при комплектації), а також нереалізованих або реалізованих своєчасно замовлень, даних про пошкодження та ін. відсоток інформації значно зменшується. Це свідчить про те, що дії в управлінні сферою запасів зосереджуються біля традиційних обліково-контрольних процедур і нагромадження пов'язаної з ними інформації. З погляду логістики це – серйозна хиба.

1. Witkowski J. Just in Time – mity i rzeczywistość // Gospodarka Materialowa i Logistyka. 1998. nr.9. 2. Kasperek M. Zakupy, reklama i badania rynkowe w Internecie // Gospodarka Materialowa i Logistyka. 1999. nr.1.
3. Muhleman A. P., Oakland J. S., Lockyer K.G. Zarządzanie – produkcja i usługi. Warszawa. 1997. 4. Christopher M. Logistics and Supply Chain Management, Second Edition, Pitman Publishing. London. 1998. 5. Christopher M. Logistyka i zarządzanie łańcuchem podaży. Kraków. 1998. 6. Christopher M. Logistics and Supply Management, Second Edition, Pitman Publishing. London. 1998.

УДК 347.736

**МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ПОРІВНЯЛЬНОГО АНАЛІЗУ
СУЧАСНИХ МЕХАНІЗМІВ РЕГУЛЮВАННЯ НЕСПРОМОЖНОСТІ
(БАНКРУТСТВА)**

О.О.Глуценко

Розглядаються основні методичні підходи до порівняльного аналізу сучасних механізмів регулювання банкрутства. Обговорюються ключові підходи та базові складові даного регулювання в межах економіко-правових систем у різних країнах і те, як ці складові визначають природу механізму банкрутства.

The methodical approaches to the comparison of bankruptcy proceedings regulation is proposed. It also discuss some of the different philosophies and policies behind the different bankruptcy codes, and how these views impact the nature of bankruptcy mechanism.

З прийняттям 14 травня 1992 року Закону „Про банкрутство” почалося формування за-сад, на яких базується механізм регулювання неспроможності (банкрутства) підприємств. Відтоді до цього закону шість раз (17.06.93 р., 25.02.95 р., 14.03.95 р., 14.10.98 р., 30.06.99 р., 18.11.99 р.) вносилися зміни і доповнення. Після прийняття 30 червня 1999 року даного закону в новій редакції „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом” можна говорити про кардинальні зміни в підходах до регулювання цієї важливої проблеми. Новим законом було враховано значний досвід регулювання банкрутства в інших країнах з розвинутою ринковою економікою. Зокрема, нова редакція практично надає реальну можливість фінансового оздоровлення неплатоспроможним підприємствам, повернення боргів кредиторам, залучення реальних інвесторів шляхом застосування відповідних процедур механізму неспроможності банкрутства. Разом з тим, закони про банкрутство корпорацій (фірм) і відповідні підходи до механізмів регулювання неспроможності є предметом майже постійних змін у багатьох передових, індустріально розвинутих країнах. Однак навіть при наявності нових законів і кодексів, які приймалися кожні десять років упродовж минулого століття, усе ще залишаються великі розбіжності в поглядах на те, що собою являє найкращий механізм регулювання банкрутства. Ефективна реалізація мети і завдань, які визначають напрямки даного регулювання, зумовлює необхідність у продовженні й поглибленні аналізу сучасних підходів, критеріїв та елементів регулювання неспроможності (банкрутства) підприємств. А це, в свою чергу, вимагає розроблення певних методичних підходів до такого аналізу тому, щоб найкращі здобутки у цій сфері були належно оцінені і залучені до практичного застосування.

У пошуках оптимальної методики порівняльного дослідження й аналізу механізмів регулювання неспроможності (банкрутства), у ході його еволюційного розвитку, було проаналізовано найрізноманітніші варіанти. Суть першого і найпростішого з них полягала в необхідності поділу кожного механізму регулювання на складові елементи і вже по них проведення порівняльного аналізу [1]. Однак згодом стало явним, що на шляху такого порівняння виникло чимало перешкод, які не дозволяли провести комплексний аналіз виділених елементів. Крім того, ці розмежовані по елементах механізму результати аналізу виявились мало корисними для прийняття відповідних рішень щодо доцільності реформування або корекції окремих складових механізму неспроможності (банкрутства). Тому у подальших і сучасних дослідженнях аналітичний фокус було перенесено на проведення системного (концептуального) дослідження, на роботу відповідного механізму як єдиного цілого [8]. Сучасний аналіз повинен також враховувати наслідки відкриття певних процедур неспроможності, значимість конкретної процедури для всієї системи, поводження з правами кредиторів, особливо забезпечених кредиторів.

На думку деяких європейських експертів, усі існуючі в різних країнах світу механізми регулювання неспроможності (банкрутства) можуть бути умовно диференційовані на п'ять категорій: від радикально прокредиторського механізму до радикально „проборжничого” (між цими крайніми категоріями, як правило, розташовують „помірковано прокредиторський”, „нейтральний” і „помірковано проборжничовий” механізми) [6]. Загальним критерієм такої диференціації слугує переважний захист інтересів, відповідно, кредиторів або боржника. Дана обставина, в свою чергу, визначається, виходячи з багатьох параметрів аналізованого механізму неспроможності банкрутства. Перш за все береться до уваги міра захисту інтересів кредиторів по забезпечених зобов'язаннях. Для аналізу позицій механізмів неспроможності різних країн, які регулюють поводження із забезпеченими кредиторами, необхідно враховувати такі ключові моменти [2]:

- 1) що саме може бути об'єктом забезпечення;
- 2) розроблення техніки забезпечення (необхідність публічної реєстрації заставних прав, міра формалізації дій, потрібних для оформлення забезпечення);
- 3) види зобов'язань, по яких можливе забезпечення заставою, а також імовірні форми забезпечення (чи можливе забезпечення майбутніх зобов'язань; чи потрібно визначати макси-

мальну суму зобов'язань для отримання права на вимогу застави; чи можливе забезпечення активами, які вже є об'єктами застави і т.п.);

4) імовірні обмеження по складу кредиторів, які можуть бути суб'єктами права забезпечення (чи надається таке право кредиторам-нерезидентам; чи встановлюються обмеження для банків);

5) набір засобів для реалізації прав забезпеченого кредитора (публічні і закриті торги, аукціони);

6) вплив процедур неспроможності на право забезпечення (чи може дане право бути призупинене мораторієм; чи може арбітражний керуючий в межах процедур неспроможності (банкрутства) використати активи, які є об'єктом забезпечення для спроби порятунку підприємства);

7) можливості визнання недійсності угод боржника з кредиторами;

8) визначеність і передбачуваність пріоритетів забезпечених кредиторів, черговість задоволення їхніх вимог.

Наступний параметр порівняльного аналізу механізмів неспроможності полягає у виявленні майбутньої частки майна, яке передане кредиторами боржнику на договірній основі лише у володіння або користування і не належить останньому на праві власності (йдеться про „фінансування без передачі права власності” – title finance) [9].

Головним сучасним критерієм оцінки будь-якого механізму неспроможності (банкрутства) є можливість реабілітації боржника, які надаються даним механізмом. При цьому враховується, в якій мірі зачіпаються права конкретних кредиторів при використанні реабілітаційних процедур, а також, наскільки легко боржник може добитися введення подібних процедур. Велике значення має також і та обставина, чи довіряє відповідний механізм регулювання неспроможності попередній адміністрації боржника (керівництву підприємства) здійснювати заходи з реабілітації такого боржника („debtor in possession”) або ж для реалізації даних, оздоровчих, процедур вимагається призначення зовнішнього керуючого [7].

В ході аналізу реабілітаційних можливостей механізму неспроможності потрібно мати на увазі різницю між *реабілітацією організації-боржника* і *реабілітацією її бізнесу* (збереження ділових зв'язків, робочих місць і т.п.) При цьому помилково вважати, що „проборжниковий” механізм, спрямований на реабілітацію підприємства, сприяє збереженню його бізнесу. Навпаки, за оцінками авторитетних дослідників цієї проблематики – британців Франкса, Ніборда і Тоурса, у таких країнах, як США і Франція, механізми регулювання неспроможності (банкрутства) яких в першу чергу націлені на реабілітацію боржника шляхом усіх можливих компромісів, процент реабілітації бізнесу в ході застосування реорганізаційних процедур зовсім незначний (7 – 10%). У той же час явно „прокредиторський” англійський механізм неспроможності за допомогою застосування відповідних процедур (receivership, administration – у ході яких незалежний керуючий здійснює продаж бізнесу компанії-банкрута) досягає рівня порятунку бізнесу до 50% [5].

Важливим моментом у визначенні належності національного механізму неспроможності до певної категорії є наявність у кредиторів можливості задоволення частини вимог за рахунок третіх осіб (керуючих справами боржника або тих, які визначають і спрямовують діяльність боржника). *Фактичний розмір таких вимог повинен визначатись виходячи з різниці між сумою вимог кредиторів і конкурсною (ліквідаційною) масою майна боржника.* „Проборжникові” механізми неспроможності (банкрутства), як правило, надають кредиторам право подавати позов лише на активи боржника, без права вимог до третіх осіб.

Концептуальним питанням, без якого загальна характеристика національних механізмів регулювання неспроможності була б неповною, є питання про критерії неспроможності (банкрутства) й ознаки неспроможності. Вибір у даному контексті невеликий, оскільки всі існуючі підходи до визначення неспроможності боржника можна звести до двох варіантів: в основі визнання боржника банкрутом передбачаються або принцип його неплатоспроможності (виходячи з аналізу зустрічних грошових потоків), або принцип неоплатності (виходячи із співвідношення активів і пасивів по балансу боржника) [3].

Слід зазначити, що використання критерієм неспроможності принципу неоплатності ускладнює і затягує час розгляду справи у судовому порядку, а головне, позбавляє арбітражні

суди, кредиторів і боржників можливості вчасно скористатися реабілітаційними процедурами механізму неспроможності у тих випадках, коли вартість майна боржника формально перевищує загальну суму кредиторської заборгованості. Однак у деяких країнах використовується такий критерій, як неоплатність з вимогою аналізу балансу боржника (наприклад, згідно з німецьким механізмом регулювання неспроможності, критерієм неспроможності боржника поряд із неплатоспроможністю визначається „надмірна заборгованість”, тобто недостатність майна боржника для покриття всіх його зобов'язань). Проте даний критерій, як правило, застосовується додатково до критерію неплатоспроможності (ліквідності) і слугує головним чином обґрунтуванням вибору ліквідаційної або реабілітаційної процедури по відношенню до неплатоспроможного боржника.

При дослідженні системних параметрів механізмів неспроможності (банкрутства) необхідно вивчати: механізм і модель обмеження повноважень менеджерів (керівників боржника); принцип формування колегіальних органів кредиторів і акціонерів, модель участі цих органів у визначенні напрямку процедур; схеми використання стандартних прийомів (елементів) механізму неспроможності. При цьому модель застосування вищевказаних елементів потрібно аналізувати з точки зору роботи системи як одного цілого. Іншими словами, основну увагу слід звернути на системні якості механізму неспроможності (банкрутства).

Разом з тим, у межах механізмів регулювання неспроможності є стандартні елементи, які можна обґрунтовано виділити для вивчення. До них, зокрема, відносяться:

- умови відкриття провадження справи про неспроможність;
- правила подання заяви щодо порушення справи про банкрутство;
- тимчасові заходи забезпечення збереження майна боржника;
- залучення керуючих у справі про неспроможність;
- спеціальні умови визнання недійсності угод;
- правила, що регулюють залік взаємних вимог;
- відмова від виконання поточних договорів.

Розглянемо коротко суть кожного з них.

Умови відкриття провадження справи про неспроможність. При розгляді питання про коло осіб, до яких можуть застосуватись процедури неспроможності, як правило, звертають увагу на такі обставини:

чи використовується критерій комерційного статусу для визначення кола суб'єктів-боржників;

чи можливе застосування процедур неспроможності до споживачів, муніципалітетів;

чи використовується особливе регулювання для кредитних, страхових організацій, а також для фондових брокерів і осіб, що займаються сільським господарством.

Оскільки сьогодні рівень споживання зріс, громадяни-споживачі нерідко мають значний обсяг зобов'язань і, відповідно, велику кількість кредиторів. Тому для врегулювання такого різновиду заборгованостей законодавство багатьох країн передбачає застосування до споживачів процедур неспроможності. Це необхідно для розвитку „суспільства споживання”, що набуває особливої актуальності ще й з огляду на те, що більшість сучасних економічних програм розвинутих держав базується на стабільному зростанні рівня споживання. Для підтримки високого рівня споживання потрібно, по-перше, посприяти споживчому кредиту, у тому числі шляхом включення в коло суб'єктів процедур неспроможності громадян-споживачів; по-друге, передбачити можливість повернення споживача до активного економічного життя, наприклад, використовуючи механізм звільнення неспроможного боржника від раніше набутих зобов'язань.

Останнім часом у механізмах неспроможності багатьох країн прослідковуються тенденції застосування спеціальних процедур регулювання до таких суб'єктів, як кредитні, страхові, сільськогосподарські організації, фондові брокери і муніципалітети. Такий підхід обумовлений специфікою діяльності цих суб'єктів. Наприклад, яка може бути реорганізація при неспроможності фондового брокера? Або – неспроможність сільськогосподарської організації чи фермера. Безумовно, враховуючи те, що будь-яка держава зацікавлена в стабільності сільськогосподарського виробництва, до таких суб'єктів повинен застосовуватись більш ліберальний режим.

Треба відмітити, що в сучасних механізмах регулювання неспроможності спостерігається тенденція застосування різних схем такого регулювання в залежності від розміру активів боржника. Причому міра розрізнення дозволяє говорити про те, що це абсолютно різні схеми. Диверсифікуючи процедури залежно від розміру активів боржника, в одних випадках за мету ставиться спрощення нормативного регулювання (для малого бізнесу), в інших – захист соціально-економічної інфраструктури (у разі неспроможності містоутворюючих підприємств). У Франції передбачена спрощена процедура для фізичних і юридичних осіб, якщо вони наймають не більше 50-ти робітників і їхній оборот не досягає певної величини, визначеної декретом Державної Ради [6].

Право (обов'язок) подання заяви. Важливими аспектами проблеми регулювання неспроможності є відповідальність за невиконання обов'язку подання заяви і за подання неправдивої заяви щодо порушення справи про банкрутство. Традиційно право подавати заяву про порушення справи про неспроможність (банкрутство) належало кредиторам і боржнику. Можливість надання аналогічного права судовим або державним органам тієї чи іншої країни залежить від міри участі держави в регулюванні суспільно-економічних відносин.

В останній час у правових механізмах регулювання неспроможності при виявленні ознак банкрутства простежується тенденція зобов'язувати керівників боржника подавати заяву про порушення справи стосовно банкрутства і в той же час надавати їм право подавати заяву для попередження банкрутства. Тим самим підкреслюється мета прискорити відкриття процедур і сприяти або максимізації шансів реабілітації боржника, або повнішому задоволенню вимог кредиторів. У зв'язку з тим вводяться різноманітні види й заходи відповідальності. *В цьому плані цікавим міг би бути аналіз даних, які б ілюстрували, наскільки посилення відповідальності стимулює своєчасність подання заяви щодо порушення справи про банкрутство, а також, наскільки ефективним буде механізм надання права керівникам боржника ініціювати порушення справи про банкрутство для попередження його.*

Умови відкриття провадження справи про банкрутство. Відповідно до методичних підходів порівняльного аналізу сучасних механізмів регулювання неспроможності (банкрутства) умовами відкриття провадження справи про неспроможність можуть бути: неоплатність (доведене перевищення пасивів над активами) і неплатоспроможність (факт припинення платежів). Враховуючи насамперед фактор часу, який чи не найбільше впливає на ефективність механізму регулювання неспроможності, в сучасних механізмах банкрутства, як правило, використовуються показники, що базуються на критерії неплатоспроможності.

При аналізі показників неплатоспроможності суттєвим є вибір часових і кількісних рамок неспроможності. Рішення про вибір конкретних показників має базуватись на принципах розумності і доцільності з врахуванням у першу чергу необхідності стабільного торгового обороту й спиратись на статистичні дані.

При формуванні набору умов для відкриття провадження справи про неспроможність (банкрутство), сьогодні, крім показників, пов'язаних з критеріями неоплатності і неплатоспроможності, повинні враховуватись і такі питання:

чи залежить від застосування процедур механізму неспроможності від суб'єкта ініціатора провадження (кредитор, боржник, державний орган і т.п.);

чи потрібне підтвердження наявності умов, необхідних для порушення провадження справи про неспроможність, у випадку, коли заяву подає боржник;

чи є вимоги щодо мінімальної кількості кредиторів (критерій сходження кредиторів);

які вимоги можна сумувати при визначенні розміру невиконаного зобов'язання для порушення провадження справи про неспроможність?

Забезпечувальні заходи. Останнім часом для припинення зловживань боржником і забезпечення збереження та ефективного використання його майнових активів почали застосовуватись різні заходи. Серед них – контроль дій боржника, блокування повноважень розпорядження майном, усунення боржника від управління бізнесом. Конкретні прояви цих способів залежать від моделі побудови національної системи регулювання неспроможності.

Умови визнання угод недійсними. У процедурах неспроможності застосовуються два підходи до опротестування угод. Перший пов'язаний з визнанням недійсними шахрайських угод, а також застосовується поза межами процедур неспроможності. Другий застосовується

лише в рамках процедур неспроможності, оскільки в даному випадку умови недійсності пов'язані з неспроможністю боржника. Спеціальні умови визнання угод недійсними використовуються для забезпечення принципів справедливості у колективних діях кредиторів, для максимізації майна при реабілітації, для припинення шахрайських угод і трансфертів [3].

За загальним правилом угода, що визнана недійсною, вважається такою з моменту її укладення, тобто така угода начебто взагалі не здійснювалася. Недійсні угоди не породжують для сторін будь-яких прав і обов'язків, що впливають із суті такої угоди [3].

Залік взаємних вимог. Логіка дозволу або обмеження використання кредитором заліку взаємних вимог у процедурах неспроможності повинна відповідати загальним цілям конкретного механізму неспроможності. Це можна прослідкувати на прикладі англійського (який захищає інтереси кредиторів і тому майже зобов'язує проводити взаємозалік) і французького (спрямований на оздоровлення підприємства-боржника і тому заперечує проводити взаємозалік) механізмів.

Питання про надання кредиторам можливості проведення заліку взаємних вимог має велике практичне значення, через те що вирішення його суттєво впливає на стійкість кредитно-грошового обігу і торговельного обороту. Разом з тим, якщо взаємозалік забороняється, то кредитор втрачає двічі. По-перше, неспроможний боржник не може виконати свої зобов'язання на користь кредитора. По-друге, кредитор під страхом застосування до нього цивільно-правових санкцій повинен виконувати свої зобов'язання на користь неспроможної особи. Одним з прикладів, який найчастіше зустрічається на практиці, є ситуація, коли підприємство, що взяло кредит в банку, стало неплатоспроможним. У цьому ж банку на депозитному рахунку, який належить підприємству, є грошові кошти, що приблизно відповідають обсягу отриманого кредиту. Відповідь на питання, чи може банк зарахувати дані грошові кошти для погашення виданого кредиту або ж чи зобов'язаний передати ці активи в конкурсну масу, і буде вказівкою на підхід конкретного механізму до питань дозволу чи заборони взаємозаліку [4].

Відмова від виконання поточних договорів є одним з найефективніших засобів сучасних механізмів регулювання неспроможності. Суть цієї відмови полягає в тому, що керуючому (зовнішньому, конкурсному, арбітражному) надається право відмовитись від виконання договорів, які не виконані повністю або частково (незалежно від добросовісності контрагента). Рішення про відмову або підтвердження договору приймається на основі оцінки можливої вигоди для реабілітаційних можливостей підприємства-боржника або для збільшення конкурсної (ліквідаційної) маси такого боржника.

При розробленні правил, що стосуються відмови від виконання договорів, береться до уваги загальний концептуальний підхід національного механізму (прокредиторський або продебіторський). При цьому повинна враховуватись необхідність захисту певних типів правовідносин, які мають суспільне значення (спеціальне регулювання відмови від виконання договорів оренди повітряних коридорів, трудових договорів і т.п.) Крім того, надання надмірних прав стосовно відмови від виконання поточних договорів може призвести до дестабілізації торгового обороту. Також потрібно мати норми, які дозволили б уникнути зловживань з боку боржників, оскільки на практиці трапляються випадки, коли підприємства свідомо ініціюють реабілітаційні процедури механізму неспроможності (банкрутства) для реструктуризації своїх зобов'язань, використовуючи можливості по відмові від обтяжливих договорів (контрактів).

При регулюванні ситуацій, пов'язаних з відмовою від виконання поточних договорів, велике значення має питання про наслідки такого рішення, зокрема про розмір відшкодування збитків контрагенту.

Отже, при аналізі конкретного механізму регулювання неспроможності (банкрутства) слід виділити такі концептуальні питання:

- яка економічна концепція лежить в основі даного механізму регулювання неспроможності;
- який базовий механізм (наприклад, ліквідаційний чи реорганізаційний) пропонується для регулювання неспроможності;
- якою є ефективність вибраного механізму регулювання неспроможності для управління економічними процедурами.

Детальний розгляд, дослідження цих проблем дасть змогу виробити необхідні рекомендації по вдосконаленню механізму регулювання неспроможності (банкрутства) в Україні, а саме:

щодо підвищення ефективності виконання макроекономічних завдань (забезпечення стабільності і сталого росту економіки) в ході регулювання неспроможності (банкрутства) підприємств;

щодо оптимізації реорганізаційних (реабілітаційних) можливостей українського механізму регулювання банкрутства;

щодо збалансованого розподілу втрат між всіма учасниками провадження справи про банкрутство, у тому числі і у зв'язку із реабілітаційними процедурами (критерій збалансування є визначальним елементом сучасних механізмів регулювання неспроможності);

щодо інших, зокрема, мікрорівневих складових регулювання неспроможності (банкрутства).

1. Васильев Е.А. Правовое регулирование конкурсного производства в капиталистических странах. М., 1988.
2. Гуц Д.О. Банкрутство – инструмент исполнения денежных обязательств. М., 1998.
3. Роз'яснення Вищого арбітражного суду України від 12.03.1999 р. № 02–5/111 „Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних з визнанням угод недійсними” // Баланс. 1999. №41 (270). С. 22.
4. Рысина Д.Ф. Банкрутство предприятий. М., 2000.
5. Julian R. Franks, Kjell G. Nybord and Walter N. Torous. A Comparison of US, UK, and German Insolvency Codes // Financial Management. Vol.25, No3, 1996.
6. Kevin M.J. Kaiser. European Bankruptcy Laws: Implications for Corporations Facing Financial Distress // Financial Management. Vol.25, No3, 1996.
7. King L. Current development in International and Comparative Corporate Insolvency Law /Developments and Prospects in the USA. 1994.
8. White M. Corporate Bankruptcy: A US – European Comparison // University of Michigan Working Paper, 1991.
9. Wood P. Principles of International Insolvency. London, 1995.

УДК 655.1.003.12

МЕТОДИ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УСТАТКУВАННЯ ПОЛІГРАФІЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ

З.В.Григорова

Після аналізу нових методів амортизації розглядається можливість їх застосування при визначенні амортизації основного технологічного устаткування поліграфічних підприємств.

After analysis of the new methods of depreciation, in this work the possibility of their use for determination of depreciation of the basic technological equipment of the polygraph enterprises are considered.

З введенням у дію П(С)БО 7 „Основні засоби” відбувається відхід від трьох груп основних засобів та методів їх амортизації, зазначених у Законі України „Про оподаткування прибутку підприємств”, які не враховують галузевої специфіки.

Підприємствам надано право самостійно вибирати методи нарахування амортизації. Для вирішення цього питання необхідний виважений підхід, що зумовлено рядом причин:

по-перше, методи амортизації основних засобів є складовою частиною облікової політики підприємства, якої, згідно з принципом послідовності [1], воно повинно дотримуватись з року в рік;

по-друге, амортизаційні відрахування є одним з основних джерел оновлення основних засобів. Їх сума впливає на розмір витрат і прибутку. Самостійне визначення суми амортизації дає змогу підприємствам вільно маневрувати витратами та коштами на оновлення устаткування. Для підприємств, що мають застарілі основні засоби (серед поліграфічних їх, на жаль, багато), можливість збільшувати суму відрахувань допоможе швидше накопичувати кошти на оновлення техніки. Але при цьому слід брати до уваги збільшення собівартості продукції.

П(С)БО 7 пропонує п'ять методів нарахування амортизації: прямолінійний, зменшення залишкової вартості, кумулятивний, прискореного зменшення залишкової вартості і виробни-